

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Revistă pentru anul nou 1901.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de Casație secția I : Hrisi A. Cangea cu Minist. Lucr. Publice și A. Pelerin ;

Casație secția II-a : E. Cohen & Miller cu I. G. Eleutheriade și C. Clermont ;

Tribunalul Tecuci : Preotul C. Ifteme cu Catinca Popa, cu o adnotațiune de d-l I. Ionescu-Dolj, Procuror Trib. Tecuci ;

JURISPRUDENȚA STRĂINA

Casația din Florența : Papini cu Rossi Benvenuti, cu o observație de d-l D. Alexandresco ;

Bibliografie, Informații, Necrolog.

1 9 0 1

Curierul Judiciar intră azi în al zecelea an al existenței sale.

Marî au fost greutățile și nevoile cu cari a trebuit să luptăm până să ajungem aci, însă grație activității neobosite, energiei și muncii inteligente a colaboratorilor noștri, astăzi am ajuns la un bun liman.

Îmbunătățirile aduse anul expirat ziarului, varietatea subiectelor tratate de diferiții noștri colaboratori, publicarea celor mai importante hotărâri atât ale instanțelor judecătorești din țară cât și din străinătate, comentarea celor mai multe hotărâri de către iubitul și distinsul nostru director, d. Dimitrie Alexandresco, au făcut ca ziarul nostru să fie din ce în ce mai apreciat de lumea juridică.

Dacă însă ne putem felicita de succesul moral ce ziarul nostru a căpătat printre revistele de drept din țară și în străinătate, nu tot astfel putem spune în cât se atinge de partea materială a gazetei. La începutul anului ne-am impus sacrificiul enorm, ca îndoind numărul de apariție al jurnalului să nu mărim costul abonamentului. În interesul științei dreptului ca și al

comerțului care avea nevoie a cunoaște partea comercială a gazetei cu o oră mai înainte, am făcut ca jurnalul nostru să apară de două ori pe săptămână în loc de o singură dată cum fusese până atunci. Am fost foarte bine primiți de publicul cititor. Mai mult : această idee a noastră ne-a atras un număr oare-care de noi abonați. Dar, cu durere trebuie să constatăm, că o parte din publicul cititor, fie din cauza crizei ce bântue țara, fie din cauza caracterului acestuia inerent popoarelor orientale de a profita de munca altuia, n'a răspuns sacrificiilor noastre, ba din contră ne-a mărit și mai mult greutățile prin cari am trecut și trecem.

Cu toate acestea noi nu vom înceta de a continua și de aci înainte cu sacrificiile ce ne-am impus, și în speranța că pe viitor, la eforturile noastre ni se va răspunde printr'o încurajare bine-voitoare, vom căuta pe viitor să facem ca ziarul nostru să devină o revistă de drept apreciată nu numai în țară, dar chiar și în cercurile juridice din străinătate, publicând în franțuzește, jurisprudențele stabilite de Tribunalele noastre.

Sperăm de asemenea că numărul colaboratorilor va crește, și deja suntem în pozițiune a face cunoscut cititorilor că unul din cei mai harnici și mai distinși dintre magistrații tribunalului Ilfov, d-l judecător de instrucție Romulus Voinescu, vine să mărească numărul aceluia cari cu atâta devotament lucrează la propășirea acestei gazete judecătorești.

Tribună liberă, Curierul Judiciar deschide larg coloanele sale tuturilor aceluia pe cari vasta și frumoasa știință a dreptului îi pasionează.

Dorim din suflet ca noul an și noul secol ce începem acum să fie spre binele și propășirea abonaților noștri.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

(JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Casația civilă, s. I

27 Octombrie 1900

D-l Gr. Lahovari, Președinte

Hrisi A. Cangea cu Minist. Lucr. Publice și A. Pelerin

Acțiune.—Cum se caracterizează o acțiune.—Acțiune posesorie.—Cerere de daune.—Competința.—(Art. 58 și 60 din legea judecătorilor de ocoale).

O acțiune se caracterizează după împrejurările de fapt de care ea se leagă iar nu după cum se clasifică de parte când se introduce în justiție.

Ast-fel când o persoană se introduce în proprietatea unei alte persoane spre a estrage nisip și pietriș și aceasta nu într'un cas izolat ci care s'a repetat de mai multe ori și se putea repeta, acțiunea prin care proprietarul terenului cere ca această stare de lucruri să înceteze pe viitor, adică ca acea persoană să nu mai intre pe viitor în proprietatea sa și să-i plătească și daune pentru că intrase și estrăsese nisip și pietriș, această acțiune întrunește toate elementele unei adevărate acțiuni în tulburare de posesie, și este o acțiune posesorie nu pentru că reclamantul a intitulat-o astfel, ci pentru că împrejurările de fapt de care se leagă îi dau acest caracter, și este de competența judecătorului de ocol a o judeca ori-care ar fi cuantumul despăgubirilor cerute.

Decisiunea 367/900. — Casată, sentința trib. Putna cu No. 282/900, după recursul făcut de Hrisi A. Cangea în proces cu Ministerul Lucrărilor Publice și A. Pelerin.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier Buiuciu;

Pe d-l avocat P. Borș în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat I. I. Boambă în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art. 58 § 3 și art. 60 din actuala lege a judecătorilor de ocoale, de oare-ce acțiunea noastră a avut de obiect despăgubirea pentru stricăciune de loc și în ori-ce cas era și o acțiune posesorie».

Având în vedere sentința supusa recursului din care rezultă că recurenta Hrisi A. Cangea, intențând acțiune la judele de ocol din Focșani contra lui A. Pelerin, intimat azi în recurs, a cerut ca acesta să fie obligat a plăti 5000 lei pentru că fără drept estrăgea nisip și pietriș după moșia sa Faurei de jos și în același timp să fie obligat a lăsa în libera ei posesiune și proprietate acel pământ, a cărui posesiune i-o tuibura prin

Cassation civile 1-ère chambre

27 Octobre 1900

M. Gr. Lahovari, President

Hrisi A. Cangea avec le Ministère des travaux publics et A. Pelerin

Action.—Comment on caractérise une action.—Action possessoire — Demande de dommages intérêts. — Competence. (Art. 58 et 60 Loi de la justice de paix).

Ce sont les circonstances de fait qui caractérisent une action et non pas la qualification qu'on lui donne la partie. Ainsi, lorsqu'une personne s'introduit fréquemment sur la propriété d'un autre pour extraire du sable et du gravier; l'action par laquelle le propriétaire du terrain demande la cessation de celle état de chose avec dommages-intérêts, c'est une action possessoire parcequ'elle réunit tous les éléments nécessaires d'une telle action. Elle est de la compétence du juge de paix, tant qu'il soit le montant des dommages demandés.

scotarea de nisip și pietriș; Că, intimatul Pelerin a chemat în garanție pe Stat prin Ministerul Lucrărilor Publice pe motiv că ar fi fost autorizat de Minister să ia din acel pământ materialul de pietriș și nisip necesar unei lucrări la capul podului Putna, ce luase în antreprisă de la Stat; Că, judele de ocol, după o anchetă la fața locului, a condamnat pe intimatul Pelerin la 2000 lei daune și a respins ca neprobată în deajuns cererea de chemare în garanție; Că, intimatul Pelerin făcând apel a ridicat dinaintea tribunalului excepțiunea de incompetență pe motiv că acțiunea nu era o acțiune în tulburare de posesiune, ci o acțiune constând în daune interese și cum suma pretinsă trecea peste 1500 lei, numai intra în competența judecătoriei de ocol a o judeca, cerând pe acest motiv, respingerea acțiunii ca rău introdusă, rezervând recurentei dreptul la o nouă acțiune;

Considerând că de și este exact în drept că o acțiune se caracterizează după împrejurările de fapt de care ea se leagă iar nu după cum se califică de parte când se introduce în justiție și că dar calificarea făcută de recurentă a acțiunii sale de acțiune posesorie nu era suficientă pentru ca instanțele judecătorești s'o considere ca atare;

Considerând însă că în specie este constant că faptul intimatului de a se fi introdus pe proprietatea recurentei, spre a estrage nisip și pietriș, n'a fost un fapt izolat care să dea naștere numai la daune, ci un fapt care s'a repetat de mai multe ori și se mai putea repeta încă, căci intimatul susținea că dreptul său de a intra pe pământul recurentei spre a estrage nisip și pietriș de acolo, se întemeia pe o pretinsă convențiune ce ar fi avut cu Statul; Că recurenta cerea ca intimatul să înceteze pe viitor de a mai intra în proprietatea sa, și pentru că până atunci intrase și prin estragerea sus numitului material i causera pagube, a cerut să fie despăgubită și de acele daune; Că în asemenea împrejurări de fapt, acțiunea recurentei întrunea elementele unei adevărate acțiuni în tulburare de posesie, căci avea de scop principalmente, de a se respecta dreptul ei de pacinică stăpânire asupra proprietății sale și a se restabili lucrurile în starea în care se afla mai înainte;

Considerând dar, că în împrejurările mai sus expuse Tribunalul găsiind că acțiunea recurentei, consistă pur și simplu numai într'o cerere de daune interese, prin această procedură a comis un adevărat escos de putere și a violat dispozițiunile art. 60 din legea judecătorilor de ocoale, care dă în competența acestor instanțe, acțiunile posesorii și dar ca accesoriu daunele cauzate, ori care ar fi valoarea lor;

Că astfel fiind, mijlocul de casare invocat, este întemeiat și dar, urmează a se admite recursul.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Casația s. II

22 Noembrie 1900

D-l N. Predescu, Consil. Președinte

E. Cohen & Mitler cu I. G. Eleutheriade și C. Clermont

Contract de transport. — Mai mulți cărauși.—Contra cărui cărauș se poate îndrepta cererea de despăgubire.—(Art. 436 Cod com.).

Ce se înțelege prin cuvântul cărauși.—Dacă întreprinzătorii de transporturi sunt cărauși.—(Art. 413 Cod comerțial).

Cassation 11-ème chambre

22 Novembre 1900

M. N. Predescu, Conseiller, President

E. Cohn & Mitler avec I. G. Eleutheriade et C. Clermont

Contrat de transport. — Plusieurs voituriers — Contre lequel de voituriers peut-on faire la demande des dommages-entérêts.—(Art. 436 C. Comm.) Qu'est ce qu'on entend par le mot voiturier.—Les entrepreneurs de transport sont-ils des voituriers?—(Art. 413 C. Comm.).

1) Ori-ce cerere de despăgubire rezultând dintr'un contract de transport făcută contra cărauşului poate fi îndreptată contra primului sau ultimului cărauş, având facultatea, cărauşul chemat a răspunde de fapte ce nu sunt ale sale, de a chema în garanție pe cărauşul care l'a precedat imediat, sau pe cel intermediar răspunzător de pagubă.

2) Cărauşii nu se numesc numai persoanele acelea cari și iaă însărcinarea ca într'un mod oare-care să transporte o marfă, ci și acei cari fac ca o marfă să fie transportată, precum sunt întreprinzătorii de transporturi.

1) La demande de dommages resultant d'un contrat de transport, peut être faite contre le premier ou contre le dernier de voituriers; le poursuivit ayant la faculté d'agir en garantie contre celui qui l'a précédé immédiatement, ou contre un intermédiaire responsable.

2) Il est considéré comme voiturier, non seulement celui qui prend l'engagement de transporter lui-même une marchandise quelconque, mais encore ceux qui la font transporter par autres, comme les entrepreneurs de transport.

Decisiunea 269/900.—Respins recursul făcut de E. Cohn & Mitler, contra decisiiei Curței de apel din București secția II cu No. 10/900 în proces cu I. G. Eleutheriade și C. Clermont.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. președinte N. Mandrea;

Pe d. avocat A. Stern din partea recurenților în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d. avocat G. Angelescu din partea intimatului I. Eleutheriade în combaferi în lipsa intimatului Clermont.

Deliberând,

Asupra mijlocului I și al II-lea de casare:

I. «Rea interpretare a art. 413 și 436 Cod com., violare de lege și eroare grosieră de fapt, când majoritatea Curței mă consideră ca cărauş la transportul în cestiune, pe când transportul a fost un lucru cu totul străin de noi, noi fiind simpli mandatarii cu însărcinarea limitată de a încasa cheltuielile.

«Curtea a denaturat raportul juridic între noi.»

II. «Rea interpretare a art. 436 Cod com. și violare de lege, când Curtea de și admite că art. 436 Cod com. nu este aplicabil de cât în cas de contract de transport cumulativ, iar nu succesiv și de și recunoaște că în speță au fost două scrisori de trăsura, deci nu transport succesiv, totuși pretinde că nu trebuie considerat cum s'a executat transportul în realitate, ci cum a contractat emitentul.»

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că obiectul procesului dedus înaintea instanțelor de fond constă în cererea făcută de pârâțul Eleutheriade de a fi obligați recurenții Cohn & Mitler să i restituie o sumă de lei 5216 ce dânsul plătiase ca diferență de taxă de transport și amendă a unor obiecte expediate din Paris;

Considerând că Curtea de apel constată că în anul 1895, pârâțul cumpărând din Paris de la Durey & Sohy mai multe obiecte, aceste obiecte se trimet de fabricanți prin întreprinzătorii de transport Goutelee & Mitjaville din Paris, însă nu direct lui Eleutheriade cum se obligase, ci espeditorului Clermont din Aachen, iar acesta primindu-le, face o declarație mincinoasă în privința felului mărfii la căile ferate și apoi în loc de a trimite obiectele direct lui Eleutheriade, le adresează recurenților;

Că în fine la sosirea mărfii în București, direcția căilor ferate descoperind fraudă, a cerut supra taxă și amendă de lei 5216 pe care pârâțul a fost nevoit să o plătească pentru ca să obție marfa cumpărată;

Considerând că ast-fel fiind faptele rămâne a se stabili asupra căruia din espeditorii cade răspunderea plății acestei sume petinsă de pârât;

Considerând că după dispozițiunile art. 436 Cod comercial, ori-ce cerere de despăgubiri în asemenea casuri are a fi îndreptată contra primului sau ultimului cărauş, având facultatea, cărauşul chemat a răspunde de fapte ce nu sunt ale sale, de a chema în garanție pe cărauşul care l'a precedat imediat, sau pe cel intermediar răspunzător de pagubă;

Considerând în specie că, Curtea de apel, examinând actele și diferitele împrejurări de fapt, în care comanda s'a efectuat, și ținând seamă și de modul cum pârâțul a înțeles a face comanda, constată și declară prin decisiunea sa că, ultimii cărauşii în cazul de față sunt recurenții, iar că în această afacere a fost un contract unic, care avea a fi executat, nu după cum în realitate s'a executat ci, după cum Eleutheriade, a înțeles de a fi executat atunci când a făcut comanda a celor obiecte la Paris;

Considerând că nu se poate susține că recurenții nu ar putea fi considerați ca cărauşi, într'u cât după dispozițiunile art. 413 din Codul comercial, cărauşii nu se numesc numai persoanele acele care și iaă însărcinarea ca într'un mod oare-care să transporte o marfă, ci și acei cari fac ca o marfă să fie transportată, precum sunt întreprinzătorii de transporturi, rol ce de alt-fel se stabilește de Curte că l'au avut recurenții în cazul de față;

Considerând de asemenea că, dacă espedierea mărfii s'a făcut prin mijlocirea și a altor persoane, cum și prin aceia a recurenților, și prin efectuarea a mai multor scrisori de trăsura, acest fapt nu poate schimba întru nimic caracterul contractului adică de a fi un contract unic, într'u cât intențiunea pârâțului a fost la început aceea de a i se trimete direct marfa comandată de la Paris la București pe numele său propriu, și acest contract nu putea fi schimbat, fără știrea sa;

Că prin urmare, din toate aceste puncte de vedere mijloacele de casare au a fi respinse;

Asupra mijlocului al III-lea de casare:

III. «Violare de lege și exces de putere.

«După art. 45 și 50 din reg. de transport al C. F. R. și 434 Cod comercial, intimatul nu trebuia să plătească amenda, etc. ce a plătit, și dacă a plătit-o, nu de la noi o poate cere înapoi (Casațiune, s. II, Decisia No. 190, 23 Iunie 1898). Curtea violează și art. 1093 Cod civil.»

Considerând că în privința acestui punct, Curtea de apel stabilește că, dacă Eleutheriade a plătit această sumă, dânsul a fost silit de însuși recurenții de a o plăti pentru a și putea scoate marfa, care era de o valoare mult mai mare;

Că de alt-fel din acest fapt al pârâțului nu se poate formula un mijloc de casare, constant fiind că acea sumă urma a se plăti de recurenți căci din faptul lor se ocasionase, și numai după indemnul lor pârâțul a fost nevoit a o plăti;

Că de aceea și acest mijloc, are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului al IV-lea de casare:

IV. «Omisiune esențială. Am susținut că art. 436 Cod com. nu este aplicabil în speță, ci numai în caz de întârziere, avarie sau pierderi. Curtea nu se pronunță de loc asupra acestui mijloc esențial în cauză.»

Considerând că alegațiunea făcută de recurenți cum că în specie, nu ar fi aplicabile dispozițiunile art. 436 Cod com. fiind în sine neintemeiată, după cum s'a arătat mai sus, chiar dacă ar fi exact că Curtea nu s'ar fi pronunțat în mod expres asupra acestui punct, totuși omisiunea nu este esențială;

Că prin urmare și acest ultim mijloc are a fi respins ca neintemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

Tribunalul Tecuci

23 Noembrie 1900

D-l D. Donici, Președinte

Preotul C. Ifteme cu
Catinca Popa

Vânzare.—Vânzarea lucrului altuia.—Nulitate.—Eroarea asupra persoanei vânzătorului ca cauză a nulității (art. 954 C. civ.). — Forța probantă a copiilor actelor autentice. (Art. 1188 C. civ.).

1) *Fundamentul juridic al nulității vânzării lucrului altuia rezidă în eroarea pentru cumpărător asupra calității persoanei vânzătorului, care nefiind proprietar al lucrului vândut nu a putut să transfere proprietatea.*

2) *Regula din art. 1188 C. civ. cum că copiile actelor nu pot face deplină dovadă în justiție de cât dacă se va justifica pierderea originalului, nu se referă de cât la părțile contractante, iar nu și la terțele persoane cari sunt în imposibilitate de a-și procura originalul.*

Tribunalul,

Având în vedere petițiunea înregistrată sub No. 11641/900 prin care Preotul Constantin Ifteme face apel contra cărții de judecată No. 1804/900 a Judecătoriei Ocol Tecuci, care anulează actul de vânzare autentificat și transcris de Tribunalul Tecuci sub No. 109 și 138/900, prin care Preotul Constantin Ifteme a vândut lui Costică Popa o falcie pământ arabil situat pe teritoriul comunei Nicorești, megieșit la răsărit cu drumul, la apus cu drumul ce merge la târg, pe din sus cu proprietatea lui D. Scărlet și pe din jos cu a lui Costică Popa.

Având în vedere susținerile părților.

Având în vedere actele aflate la dosar.

Considerând că, din actele aflate la dosar se constată că Ioniță Ifteme din Nicorești, vinde surorii sale Paraschiva Ifteme, cu actul de vindere-cumpărare autentificat și transcris de Tribunalul Tecuci sub No. 47 și 29/97, mai mult pământ din Nicorești. — Murind Paraschiva Ifteme, lasă mai mulți descendenți care, în virtutea legei au dreptul să moștenească acest pământ pe care defuncta lor mamă îl cumpărase de la Ioniță Ifteme. — Din acest pământ cumpărat de Paraschiva Ifteme, soțul său Radu Ifteme, vinde Preotului Constantin Ifteme, prin actul de vindere-cumpărare autentificat și transcris de Tribunalul Tecuci sub No. 871 și 566/94, care la rândul lui Preotul Constantin Ifteme fi vinde lui Costică Popa prin actul autentificat și transcris de Tribunalul Tecuci sub No. 189 și 138/900.

(1) Le nom du département.

(2) L'art. 1599 du Code Napoléon n'a pas été reproduit par le législateur roumain. — Pourtant la vente de la chose d'autrui n'est pas moins annulable.

Tribunal de Tecuci (1)

23 Novembre 1900

M. D. Donici, President

Preotul C. Ifteme avec Ca-
tinca Popa

Vente.—Vente de la chose d'autrui.—Nulité.—L'erreur sur la personne du vendeur comme cause de la nulité.— (Art. 954 C. civ.).—La force probante des copies des actes authentiques.— Art. 1188 C. civ.

1) *Le fondement juridique de la nulité de la vente de la chose d'autrui se trouve dans l'erreur de l'acquéreur sur la qualité de la personne du vendeur, qui n'étant pas propriétaire, ne pouvait pas transférer la propriété de la chose vendue (2).*

2) *La règle prévue par l'art. 1188 C. civ. (1834, 1835. fr.) dont les copies des actes authentiques ne font pas preuve complète en justice que si on justifie la perte de l'original, n'est pas applicable qu'entre les parties contractantes; cette règle ne s'applique pas aux tiers, car ceux-ci se trouvent dans l'impossibilité de se procurer l'original de l'acte.*

Considerând că, ast fel fiind, pământul pe care 'l cumpără Costică Popa, nu era proprietatea vânzătorului Preotul Constantin Ifteme, ci a minorilor def, Paraschiva Radu Ifteme.

Considerând că, de și legiuitorul nostru, n'a prevăzut în mod formal nulitatea vânzării bunului altuia așa cum e prevăzută la Francezi prin art. 1595 C. civil, totuși această eliminare nu poate fi interpretată în sensul că legiuitorul nostru a înțeles a valida această vânzare, ci din contră legiuitorul nostru l'a eliminat ca inutil, de oare ce din principiile generale de drept reese în mod evident această nulitate.

Considerând că, nulitatea vânzării bunului altuia se poate deduce din art. 954 C. c. care ține că eroarea asupra persoanei numai atunci poate atrage nulitatea convențiunei, când considerațiunea persoanei este cauza principală pentru care s'a făcut convențiunea, eroarea asupra persoanei fiind o eroare substanțială în cazul art. 954 C. civil.

Considerând că, eroarea pe care o face cumpărătorul când contractează cu vânzătorul, pe care 'l crede ca adevărat proprietar al lucrului vândut, pe când în realitate nu este adevăratul proprietar, e o eroare substanțială, de oare ce considerațiunea persoanei are o importanță capitală pentru cumpărător, fiind că, numai adevăratul proprietar, putea să transmită proprietatea lucrului vândut cumpărătorului, iar nu ori ce persoană.

Că ast fel fiind, eroarea asupra persoanei vânzătorului, fiind substanțială, aduce nulitatea vânzării ca și a ori cărei convențiuni conform art. 954 al. 2 C. civil.

Având în vedere că apelantele de astăzi susține că, copiile actelor de vânzare de care se servesc intimatul nu pot face nici o dovadă, de oare ce conform art. 1188 C. c. copiile nu fac deplină dovadă, de cât numai dacă se justifică pierderea originalului.

Considerând că, art. 1188 C. c. se referă numai la părțile contractante iar nici de cum la acei de al treilea care 's în imposibilitate de a-și procura originalul cum e în cazul de față, cu intimatul, care n'a luat parte la actele prezentate în copie.

Având în vedere că apelantele invoacă nulitatea actului de cumpărare a Paraschivei Ifteme de oare ce ea nu era asistată de soțul său la cumpărare.

Considerând că, această nulitate fiind relativă ea nu poate fi propusă de cât de partea în favoarea căria a fost creată conform art. 952 C. c. iar nici de cum de cei de al treilea său în cazul de față de apelante,

Pentru aceste motive, respinga apelul și confirmă cartea de judecată.

(ss) D. Donici, C. A. Lambrior.

Adnotațiune. — Sentința tribunalului Tecuci, răspunde printr'o *teorie aproape nouă* în jurisprudența noastră, la cestiunea de a se ști, *dacă vânzarea lucrului altuia e valabilă*. Toată lumea juridică e de acord, că o asemenea vânzare nu e valabilă, însă tocmai asupra caracterului acestei nevalabilității se ridică discuțiunea și întrebarea e, *dacă vânzarea e nulă sau inexistentă, sau e anulabilă sau e resolubilă*. Fie-care din aceste idei, are partizanii săi.

De asemenea în doctrina franceză, de și există art. 1599 c. n., care prevede speța, declarând că vânzarea lucrului străin e nulă, totuși sunt aceleași discuțiuni ca și la noi, unde nu există articol expres și s'a lăsat cestiunea a fi deslegată cu ajutorul principiilor generale ale obligațiunilor.

Vom schița sistemele produse și vom arăta—după

păreră noastră—dacă sistemul îmbrățișat de tribunalul de Tecuci, e cel juridic.

I. Sunt autori, (1) cari susțin *nulitatea absolută* a vânzării lucrului altuia și dau ca fundament juridic al acestei nulități *lipsa de cauză* (art. 966 C. civ.), argumentând că vânzarea fiind un contract sinalagmatic, în care obligațiunea uneia din părțile contractante are drept *cauză*, obligațiunea celei-alte părți; or, în vânzarea lucrului altuia obligațiunea vânzătorului de a transfera proprietatea nu se poate îndeplini, el neputând transfera proprietatea și deci obligațiunea sa e inexistentă ca neavând obiect și prin urmare și obligațiunea cumpărătorului e inexistentă pentru *lipsă de cauză*.

II. Alți (2) cari susțin că vânzarea lucrului altuia e isbită de o *nulitate relativă*, însă în privința fundamentului juridic al nulității nu sunt de acord:

a) După unii, *causa nulității*, e viciul contractului de vânzare regulat din eroarea făcută de cumpărător de a fi contractat cu o persoană care nu era adevăratul proprietar (non dominus), deci o *eroare asupra persoanei* (art. 954. al. II și 961 C. civil).

b) După alții, nu eroarea asupra persoanei ar fi cauza nulității contractului, ci *eroarea asupra substanței lucrului*, că adică lucrul vândut aparținea altuia iar nu vânzătorului (art. 954 al. I C. civil).

Consecințele sunt diferite după cum cine-va admite că vânzarea e *nulă* sau *anulabilă* și anume: când vânzarea ar fi inexistentă, atât cumpărătorul cât și vânzătorul pot cere nulitatea, apoi nulitatea nu poate fi acoperită prin ratificare sau prescripțiune; pe când din contră, dacă vânzarea ar fi isbită de nulitate relativă, numai cumpărătorul are dreptul a cere anularea și nulitatea aceasta se poate șterge prin ratificare sau prescripțiune. (3)

III. O a treia soluțiune, e aceea că vânzarea lucrului altuia nu e nici nulă, nici anulabilă, ci *re solubilă*, adică actul se desființează printr'o acțiune în rezoluțiune a vânzării, conf. art. 1020 C. civ., soluțiune dată de Colmet de Santerre în Franța și admisă la noi atât de regretatul jurisconsult Al. Degrea, cât și de Casația română (4). Iată cum se argumentează în acest sistem. În contractele sinalagmatică, fie care din părțile contractante se obligă

(1) Marcadé.— *Explication de Code Napoléon*, vol. 6. pag. 202; de Folleville.— *Essai sur la vente de la chose d'autrui*, pag. 63; Mourlon—*Répétitions écrites sur le Code civil*, vol. III, pag. 250; Emil Acollas, *Droit civil*, vol. III, pag. 261; Aubry et Rau etc. D. Donici, președintele trib. Tecuci, într'un articol publicat în ziarul *Dreptul* pe anul 1892, No. 46; D. Alexandresco, *Explicația dreptului civil român*, vol. VI fas. 1, pag. 261, în notă; idem în *Du mariage, étude de législation comparée, précédée d'une préface par D. Alexandresco*, par Busdugan, pag. 24.

(2) Baudry—Lacantinerie, *Droit civil*, De la vente et de l'échange, vol. XVII. pag. 94; Fuzier—Herman, *Codes annotés* vol. IV, pag. 49; A. D. Rășcanu, ziarul *Dreptul* No. 65 din 1892.

(3) Duvergier, No. 220, admite că și vânzătorul poate cere nulitatea în cazul când a fost de bună credință în momentul vânzării, (citad de Baudry).

(4) Colmet de Santerre, VII n. 28. Fuzier—Herman—*Codes annotés* vol. IV, pag. 49, No. 6; Al. Degrea în 2 articole publicate în *Dreptul* No. 21/75 și No. 46/900; Al. Cerban, în ziarul *Dreptul*, No. 33/98. C. Nacu—*Comparațiune între Codul civil român și Codul Napoleon*, pag. 635. Casația română—deciz. No. 153. V. *Dreptul* No. 46/900.

la câte ce va și fie care din ele are dreptul a cere rezoluțiunea vânzării, conf. art. 1020 C. civ., când partea cea laltă nu s'a îndeplinit obligațiunea sa; or, în contractul de vânzare, vânzătorul s'a obligat să transfere proprietatea lucrului, obligațiune ce nu o poate îndeplini, căci el însuși nu o are (*nemo dat quod von habet*) și deci partea cea laltă sau cumpărătorul e în drept a cere rezoluțiunea vânzării cu daune interese (*lucrum cesans et damnum emergens*). Această ultimă soluțiune, e în perfectă concordanță și cu art. 1364 și 1365 C. civ. din titlu vânzării.

Ca consecințe ale acestui ultim sistem avem: că rezoluțiunea vânzării nu poate fi cerută de cât de cumpărător (5); că această acțiune o are 30 ani, atât cât durează toate acțiunile în rezoluțiune și în fine că rezoluțiunea nu poate fi pronunțată de cât de justiție etc. (6).

Care sistem pare a fi cel mai juridic pentru legislația noastră, unde lipsește art. 1599 C. Napoléon?

a) Primul sistem sau al *nulității absolute*, cred că nu se poate admite la noi, pentru că prin ștergerea articolului corespunzător francez, legiuitorul a voit să înlăture această soluțiune și apoi împrejurarea că una din părți nu poate să execute obligațiunea sa, nu se poate zice că lipsește *causa contractului*, fiind-că tocmai această imposibilitate a executării, denotă că cauza ca și obligațiunea există, dar nu se poate executa (7).

La Francezi, majoritatea autorilor susțin acest sistem și cred că cu drept cuvânt, fiind că legea lor e categorică (art. 1599 C. civ. fr.).

O nulitate absolută nu se poate pronunța de cât când legea o prevede, sau când e vorba de ordinea publică, ori vânzarea lucrului altuia nu are nimic comun cu aceste două idei.

b) În cea ce privește cel de al doilea sistem, îmbrățișat și de trib. de Tecuci,—cum că *vânzarea e anulabilă*, din cauza eroarei asupra persoanei vânzătorului,—de asemenea cred că nu poate fi admis, fiind-că nu *considerațiunea persoanei* m'a determinat să cumpăr cutare imobil de care aveam nevoie și că dacă ar fi fost alt cine-va persoana ce vindea, nu'l ași fi cumpărat. Vânzarea nu e căsătorie sau donațiune. Numai în contractele gratuite (8) considerațiunea persoanei joacă un rol important, iar la vânzare puțin mă importă cine vinde, de multe ori nici nu'l cunosc bine (9); apoi legea e clară, că *eroarea asupra persoanei numai atunci produce nulitate, când considerațiunea persoanei, e cauza principală pentru care s'a făcut convențiunea* (art. 954 al. II Cod civ.). Cum dar ar putea fi substanțială, considerațiunea persoanei în contractul de vânzare-cumpăre?!

Cât despre eroarea asupra substanței lucrului vândut, nici cred că s'ar putea discuta, fiind că textul

(5) Casația română deciz. No. 153—*Dreptul* No. 46/900.

(6) Baudry—Lacantinerie—op citat pag. 93.

(7) Baudry—Lacantinerie, op. cit. pag. 93 și Al. Cerban, în ziarul *Dreptul* No. 33/98.

(8) Baudry—Lacantinerie, *Des obligations* tom. XI; Laurent XV. No. 498. E o raritate ca în contractele oneroase să intervină considerațiunea persoanei uneia din părți, dar aceasta mai ales în obligațiunile *de a face*, ex. un architect, un pictor renumit, etc.

(9) Baudry, *Des obligations*, pag. 89.

legei se referă la substanța calitativă și moleculară a lucrului; iar nu asupra situațiunei juridice a lucrului, căci terenul e tot teren fie că 'mă ar aparține mie sau altuia. Eroare asupra substanței⁽¹⁰⁾ ar fi când în loc de teren arabil 'mă-ai dat pădure etc.

Remâne atunci cred, bine stabilit, că în legea noastră, vânzarea lucrului altuia nu poate fi de cât *rezolubilă*⁽¹¹⁾ și sentința trib. Tecuci, ar fi fost mai fericită dacă nu ar fi inovat.

I. Ionescu-Dolj

Procuror Tribunalul Tecuci

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ (JURISPRUDENCE ÉTRANGÈRE)

Casația din Florența

19 Decembrie 1898

D-I Cesarini, Prim-Președinte

Papini cu Rossi-Benvenuti

Dotă imobiliară. — Inalienabilitate. — Privilegiul locatorului. — Art. 1404, 1968 C. civ. ital. (1248 urm. 1730 C. civil rom.).

Mobilele dotale care garnisesc imobilul închiriat, nu sunt supuse privilegiului locatorului său închirietorului.

Decisie,

Curtea; — Considerând că argumentele invocate contra decisei atacate, care a declarat că mobilele dotale nu sunt supuse privilegiului locatorului, sunt neîntemeiate; că, în adevăr, inalienabilitatea dotei, stabilită față de toți prin art. 1404 și 1405 C. civ. (1248 urm. C. rom.), afară de permisiunea autorităților competente și afară de casurile anume determinate, pare într'un mod evident a fi întemeiată pe considerații de ordine publică; că mobilele, prin faptul că se găsesc în domiciliul conjugal, nu pot să'și peardă natura lor juridică, și să fie ca și mobilele nedotale supuse privilegiului locatorului; — Considerând că nu se poate în sens contrar invoca dispozițiile art. 1968 C. civ. (1730 C. rom.), după care privilegiul proprietarului are loc pentru toate mobilele din casa închiriată, fără a se excepta chiar mobilele ce ar aparține altuia; că e firesc lucru de a întinde privilegiul și la mobilele care sunt proprietatea altuia; că, în adevăr, acel care încredințează unu terțiu mobile cu facultatea de a dis-

Cassation Florence

19 Décembre 1898

M. Cesarini, Premier President

Papini avec Rossi-Benvenuti

Dot. — Dot mobilière. — Inalienabilité. — Privilège du Bailleur.

Le mobilier dotal qui garnit la maison louée, n'est pas soumis au privilège du bailleur (Art. 1404, 1968 C. civ. ital.) (art. 1248 et 1730 C. civ. rom.).

pune de ele și de a mobila o casă este presupus că s'a expus cu voință la eventualitatea de a vedea mobilele sale urmărite de către închirietor pentru satisfacerea creanței sale; Considerând însă că aceiaș considerație nu se aplică mobilelor dotale care mobilează casa închiriată; că legea nesupunând aceste mobile privilegiului prevăzut de art. 1968 (1730 C. rom.), ele sunt sustrate de la densus; Considerând că în zadar s'ar obiecta că faptul nesupunerii mobilelor dotale privilegiului închirietorului ar înlesni fraudele și ar face ca locatorul să nu mai aibă nici o garanție, căci consecințele doctrinei contrare ar fi mult mai grave și mai greu de îndreptat; că o asemenea teorie ar permite soșilor de a nesocoti legea și de a înstrăina bunurile dotale fără învoirea tribunalelor, lipsind ast-fel pe femeie de zestrea sa, fără a'î da nici o compensație; că, pe de altă parte, art. 1603 C. civ. (1446 C. rom.) apără în destul pe închirietor, permițându'î de a desființa contractul, de câte-orî locatorul nu mobilează în de-ajuns imobilul închiriat; că legea invită ast-fel implicit pe locator a veghea la interesele sale, dându'î chiar mijloacele necesare pentru aceasta: In vederea acestor motive, respinge, etc.

(Din Sirey, 1899, partea 4, 20).

Observațiune. — Care este condiția juridică a zestreii mișcătoare? Este ea alienabilă sau inalienabilă? Chestiunea este din cele mai controversate în Franția. Jurisprudența, încă de la 1819, se pronunță invariabil pentru inalienabilitate⁽¹⁾, și doctrina, de și în mare parte se pronunță în sens contrar, nici nu se încearcă a resturna această stare de lucruri. «*Il serait oiseux*» dice T. Huc (IX, 450), *de chercher à s'exprimer contre un mur*⁽²⁾.

La noi, aș putea dice că controversa a fost curmată prin art. 1249, care dispune că *dota mobiliară* care, după art. 1245 și 1246 este proprietatea femeii, nu poate fi înstrăinată de aceasta de cât cu autorizarea bărbatului, sau, în cas de refuz din partea lui, cu permisiunea justiției. Va să dică, sau dota mișcătoare a fost prețeluită prin convenția matrimonială, și în asemenea cas, bărbatul poate s'o înstrăineze singur fiind că el a devenit proprietarul ei, femeia neavând în contra lui de cât un drept de creanță (art. 1245); sau ea n'a fost prețeluită, orî fiind prețeluită, s'a stipulat că prețeluirea nu face vânzare, și în asemenea caz, ea rămânând proprietatea femeii, nu poate fi înstrăinată de cât de femeie cu autorizarea bărbatului, sau în lipsa lui, cu aceea a justiției (1249)⁽³⁾.

⁽¹⁰⁾ E foarte discutat în doctrină sensul cuvântului *substanța* din art. 954 C. civ.

⁽¹¹⁾ *Al. Degrea* într'o notă din ziarul *Dreptul* No. 46,900 iată ce zice: «Vanzătorul după art. 1294 Cod civ. (1582 fr.) se obligă a strămuta proprietatea lucrului; dacă vinde lucrul altuia el nu poate să îndeplinească această obligațiune: care ar trebui să fie urmarea? *Lawrent* (op. cit. XXIV, No. 102) răspunde: C'est la *résolution* de la vente, et non la nullité etc..... ce poate să fie mai clar? Vânzarea lucrului altuia e nulă, numai și numai fiind-că art. 1599 C. Nap pronunță expres nulitatea, căci de ar lipsi, vânzarea ar fi *rezolubilă* și nu nulă».

⁽¹⁾ Cpr. Trib. Paris. *Pand. Périod.* 90. 2. 230. Veđi și numeroasele decisei citate în *Pand. fr., Mariage*, II, 10978.

⁽²⁾ Veđi asupra acestei controversate celebre, Baudry, III, 417 urm. Baudry, Le Courtois et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1819 urm., p. 579 urm. (ed. a 2-a, 1900), p. 579 urm.

⁽³⁾ Cpr. Cas. rom. Bulet. s. I, 1884, p. 765. C. din Iași *Dreptul* No. 32 din 1894.

Dota mișcătoare era alienabilă și sub Codul Caragea, conform principiilor dreptului roman, unde numai *fundus dotalis* era inalienabil (4).

În cât privește Codul Calimach, este însă de observat că art. 1641 din acest Cod dispune că, în cursul căsătoriei, femeia nu poate să înstrăineze *zestrea ei* (fără a se distinge între mobile, și imobile) de cât: 1° pentru plata datoriilor; 2° pentru cumpărare de moșii aducătoare de un venit mai bun; și 3° pentru ca să hrănească pe copiii ei de la alt bărbat, pe părinții, frații și surorile ei, dacă nu aveau cele trebuincioase pentru traiul vieții, sau să rescumpere pre aceștia, sau alte rude a ei din robie, sau să i scoată din mâna tâlharilor, ori din închisoare.

În privința lucrurilor care se trădase bărbatului prețeluite, după art. 1636 din acelaș Cod, el se făcea deplin proprietar al lor, socotinduse ca un cumpărător, *quasi emptor*, după expresia jurisconsultului Iulian (L. 19, Dig., 44, 7, *De obligationibus et actionibus*), pentru care era dator să întoarcă numai prețul lor, dacă nu se alcătuiseră într'alt chip.

Aceste principii generale asupra zestrei mișcătoare fiind expuse, venim acum la chestiunea rezolvită prin decizia Curții de casație din Florența, pe care am reprodus-o mai sus. Această decizie admite, conform părerii generale a doctrinei din Italia (5), că mobilele dotale care garnisesc imobilul închiriat de bărbat nu sunt supuse privilegiului locatorului prevăzut de art. 1730, § 1 C. civ. (Cpr. și art. 610 Pr. civ.).

Doctrina și jurisprudența francesă se pronunță însă în sens contrar, deși aceasta din urmă admite, după cum am văzut, principiul inalienabilității dotei mișcătoare. Locatorul este în drept a urmări bunurile dotale ale femeii, care garnisesc casa închiriată, în virtutea bune sale credințe și a dreptului de amanet ce are asupra lor, de câte ori bărbatul nu i a făcut cunoscut condiția lor juridică. El nu le urmărește decî în virtutea dreptului general de creanță ce el are în contra bărbatului, ci în virtutea dreptului său special de creditor amanetar. Dreptul locatorului rezultă, în asemenea caz, din art. 1730, care admite privilegiul său asupra tuturor mobilelor din casă, ori care ar fi proprietarul său natura lor. Este, în adevăr, generalmente admis, și de alt-mintrelea însuși decizia Curții de casație din Florența o recunoaște, că locatorul de bună credință, adevă-

care n'a știut că mobilele aflătoare în casa închiriată erau străine, își exercită privilegiul lui asupra lor (6). Acest drept încetează pentru densus numai atunci când el a avut cunoștință că mobilele deținute de locatarul său erau străine, ne mai putînd fi, în specie, vorbă de bună credință (7). Ori, dacă locatorul de bună credință poate să exercite privilegiul său asupra mobilelor străine, nu ved pentru ce el nu l'ar putea exercita asupra mobilelor femeii, atunci când nimene nu l'a prevenit că ele erau dotale. Aceste mi se par adevăratele principii. «Considerînd, zice Curtea de casație din Franța (4 aug. 1856), că dacă inalienabilitatea dotei mobiliare rezervă dreptul femeii așa că nici într'un caz, și nici chiar prin faptul ei personal, ea să nu poată nici perde, nici înstrăina recursul său contra bărbatului, nici ipoteca legală ce i conferă legea, totuși trebuie să recunoaștem că această inalienabilitate nu poate să meargă până a nimici, în dauna terților, efectele transmiterii acestor mobile consimțită de bărbat; că impins la această consecință extremă, principiul inalienabilității dotei mișcătoare ar produce în adevăr cea ce nu poate fi admis, adevărat acest îndoit rezultat, pe de o parte, o adevărată tulburare în administrația bărbatului, ear pe de alta, împedirea circulării bunurilor mișcătoare pe care, într'un gând de utilitate generală, art. 2279 (1909) a voit să le apere în contra or. cărei incertitudini, etc.» (8).

Jurisprudența franceză admite inalienabilitatea dotei mișcătoare, și totuși permite locatorului de bună credință de a și exercita privilegiul său asupra ei. Cu atât mai mult decî acest drept trebuie să fie admis la noi, unde am văzut că dota mobiliară este în principiu alienabilă. Dacă s'ar obiecta că alienabilitatea ar avea loc, în

(4) Cpr. Aubry et Rau, III, § 261, p. 253 (ed. a 5-a) Vallette, *Privil. et hypoth.*, I, 56, p. 60 (1846). Baudry et Lyonès, *Privil. et hypoth.*, I, 373, 377. Martou, *Privil. et hypoth.*, II, 411, p. 104. Beudant, *Surveys personnelles et réelles* (Paris, 1900), I, 412, p. 354 urm. Laurent, XXIX, 417. T. Huc, XIII, 60. Arntz, IV, 1673. Guillouard, *Privil. et hypoth.*, I, 282. C. Dijon. D. P. 93. 2. 479. — Vezi însă C. Alger. D. P. 94. 2. 182. — Reaua credință a locatorului va putea fi stabilită prin ori-ce probe, și chiar prin mărturisirea sau jurământul lui. T. Huc, *loco cit.* Laurent, XXIX, 421. Martou, II, 415 și 416. Beudant, *op. cit.*, p. 356, nota 2.

(7) Martou, *op. cit.*, II, 412, p. 105.

(8) Vezi această decizie în D. P. 56. 1. 335 și în Sirey, 57. 1. 216. *Idem.* C. și Trib. Paris. Sirey, 31. 2. 195 și Pand. fr., *Mariage*, II, 11176. *Gaz. Palais*, 89. 1. 443. Aceiași soluție a fost admisă de Curtea din Paris în privința unui contract încheiat de o femeie separată de bunuri. Sirey, 84. 2. 217. Tot în acest sens se pronunță și autorii cari discută chestiunea. Vezi Guillouard, *Contrat de mariage*, IV, 1822, p. 151 și 2063-1, p. 365, 366. Troplong, *Contrat de mariage*, 3246, p. 324. Tessier, *Quest. sur la dot*, 121, 129, Aubry & Rau, V, § 536, p. 555, nota 3, *in fine.* Rodière et Pont, *Contrat de mariage et droits respectifs des époux* (ed. a 2-a, 1865—1869), III, 1775.

(4) Cpr. Cas. rom. C. București și Trib. Ilfov Bulet. s. I, anul 1881, p. 496. *Dreptul* No. 22 din 1880—81. Vezi în privința dreptului roman, Baudry, Le Courtois et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1821 urm.

(5) Cpr. Chironi, *Trattato dei privilegi, delle ipoteche e del pegno*, I, 129.

specie, fără voea bărbatului său a justiției, ceea ce legea nu permite (art. 1249) ⁽⁹⁾, vom răspunde că, în cazul de față, bărbatul a consimțit tacitamente la urmărirea și instrăinarea mobilelor femeii, prin faptul, că le a așezat în imobilul închiriat, fără a preveni pe locator. Eată pentru ce nu putem admite soluția dată de Curtea de casație din Florența.

D. Alexandresco

BIBLIOGRAFIE

Code de procédure civile annoté par Albert Tissier (professeur à la faculté de droit de Dijon), Alcide Darras (docteur en droit), Loniche-Desfontaines (docteur en droit, avocat à la Cour d'appel de Paris), avec la collaboration des rédacteurs du recueil général des lois et des arrêts (Sirey) et du journal du palais.—Tome 1-er (art. 1—442), L. Larose, éditeur, 22, Rue Soufflot (Paris, 1901). — Un volume in 8° de 1090 pages. Prix 20 francs.

Tratatul de procedură civilă pe care îl recomandăm astăzi cititorilor noștri face parte din seria Codurilor adnotate pe care redactorii *du Recueil général des lois et des arrêts* (Sirey) au început a publica încă de la 1885, data apariției primului volum al Codului civil adnotat.

Codul adnotat de procedură civilă, din care numai tomul I a eșit de o cam dată la lumină, este un complement indispensabil a celor patru volume ale Codului civil începute de regretatul Fuzier-Herman și continuate de la art. 1352 de către d. Alcide Darras.

Acest Cod conține, ca și Codul civil de aceeași autor, sub fie-care articol, analiza doctrinei și a jurisprudenței celei mai recente. Toate dificultățile la care a dat loc procedura franceză sunt studiate în modul cel mai complet, cu trimețeri la autor și la decisiile publicate în diferitele reviste juridice franceze și belgiane ⁽¹⁾. La fie-care articol, un index alfabetic înlesnește cercetările și face ca numeroasele controverse la care diferitele texte au dat loc, să fie găsite cu cea mai mare ușurință și în cel mai scurt timp.

Procedura noastră civilă se deosebește în multe puncte de aceea franceză; însă, cu toate acestea, nu mai puțin adevărat este că multe din prin-

⁽⁹⁾ Cpr. Baudry-Lacantinerie, III, 420, *in fine*, p. 273.

⁽¹⁾ Nu vom cita de cât un singur exemplu. Se știe că procedura civilă revisuită de fostul ministru de justiție, d. C. G. Dissescu, între multe alte modificări folositoare, a admis și ceea ce doctrina numește ancheta *in futurum* (art. 66), chestiune care în Franța este foarte controversată, căci pe când Garsonnet, Glasson, Bonnier și alții o admit și acolo, alții, precum Colmet d'Aage, Boncenne et Bourbeau, Carré et Chauveau, etc. n'o admit sub nici un cuvânt. Ei bine, voește cine-va să știe cum stă această chestiune în Franța, n'are de cât să deschidă Codul de procedură adnotat la art. 59, No. 568 urm. și acolo va găsi citați numeroși autori și numeroase decisiuni într'un sens și în altul.

cipiile Codului francez sunt identice cu acele ale Codului nostru. De aceea, acest Cod adnotat este indispensabil și oamenilor de legi ai țării noastre. Toți acei cari posedă Codul civil adnotat de Fuzier-Herman nu pot să nu și procure și Codul de procedură civilă, căci ambele tratate se completează unul prin altul. Avocatul care are nevoie de o soluție grabnică și juridică, în vederea unui proces, va consulta mai cu seamă cu cel mai mare folos și fără pierdere de timp Codul de procedură civilă adnotat și va găsi în tot-deauna în el o călăuză sigură, precum și autori și deciziuni în sprijinirea sistemului ce el este chemat a susține a doua zi sau chiar în aceeași zi la bara justiției; ear magistratul se va putea lesne lumina asupra soluției celei mai juridice. De aceea credem că aducem un folos real semnalând atențiunii tuturor o carte, care, atât prin prețul ei modest cât și prin modul sistematic cu care este întocmită, se recomandă îndestul prin sine însuși.

D. Alexandre sco

INFORMAȚIUNI

Primum la redacție un volum în 8° intitulat: *Reforme administrative*, conținând 150 pagine. Această lucrare e datorită penei d-lui Dum. V. Polizu-Micșunescu, cunoscut în lumea literară.

În numărul viitor vom face o dare de seamă despre această importantă lucrare.

NECROLOG

Sâmbătă 23 Decembre 1900, au fost duse la ultimul locaș, la cimitirul Belu, rămășițele pământești ale aceleia ce au fost Aristide Pascal, membru marcant al baroului bucureștean și distins profesor și decan al facultății de drept după lângă Universitatea din București, încetat din viață în dimineața zilei de Joi 21 Decembre.

Aristide Pascal, născut în București la anul 1830, după ce a terminat clasele liceului Sf. Sava îmbrățișă, la vârsta de 18 ani cariera de inginer hotarnic pe care o practică cu multă sârguință până la etatea de 25 de ani, când plecă în străinătate, mai întâiu în Berlin și apoi la Paris, de unde s'a întors doctor în drept.

Întrat în magistratură nu a stat însă mult și retrăgându-se întră în barou unde a ocupat un loc de frunte fiind și recompensat de către colegii săi, pentru integritatea caracterului său, alegându-l decan al consiliului de disciplină.

Aristide Pascal este cel d'înteu în țară cari, împreună cu câți-va prieteni ai săi, a fundat și imprimat prima revistă juridică, *Gazetta Tribunalului*, în care densus publică diferite studii de drept foarte apreciate încă și azi de puținii fericiți ce mai posedă colecțiunea acestei gazete de drept.

În anul 1864 fu numit profesor la o catedră de drept civil la facultatea de drept, catedră pe care o onoră mult cu vasta sa știință juridică. Cinci-spre-zece ani de-a rândul colegii săi de la facultate Patu aies decan.

La anul 1894, Aristide Pascal a încetat de a mai fi profesor în activitate, rămânând profesor onorar.

Prin moartea lui Aristide Pascal s'a stins încă unul din puținii bărbați ce au mai rămas și cari, putem zice, că au fost întemeietorii studiului științei dreptului la noi în țară.